

remanent

**DZIENNI-
KARSTWÓ
JAKO CZĘŚĆ
LITERATURY**

Radosław Nawrot, Interia

Dodatek przygotowany z myślą
o klientach księgarni LaBotiga.pl

la**botiga**.pl

Perwersja? Być może. Nie tylko oglądałem *Piłkarski poker*, ale znam go wręcz na pamięć, a do tego pamiętam te czasy. Są one dla mnie wyznacznikiem zarycia o dno, po którym albo się na nim zostaje niczym plastuga, albo jednak wyrównuje trym i wychodzi na powierzchnię.

Polski futbol wyszedł. Bez sarkazmu i ironii – po prostu wyszedł i teraz jednak jest inaczej. Kto tego nie pojmuje, jest truflą jeno.

A skoro jest inaczej i wyszedł, *Remanent* (żebym tylko nie pomylił tego rzeczownika!) czytać można retrospektywnie jako uporządkowany zapis czasów. I to jaki zapis!

Często przy lekturze książek łapię się na tym, że nie warstwa fabularna i rozwój akcji są dla mnie istotne, ale język. Język jest bowiem nie tylko narzędziem literatury, ale stanowi dla niej cel sam w sobie. Dlatego tak słabo interesują mnie choćby najgorętsze biografie, reportaże czy literatura faktu, o ile nie bazują na języku i próbują nam podać faktografię, zamiast zająć się tym, co jest literackim jądrem.

Literatura nie jest od faktografii. Jest od rozbudowy i pielęgnowania naszej sztuki wysławiania się. Jest sztafetą pokoleń mówiących tym samym, ale nie takim samym językiem. Jest kodem, który otwiera kolejne skrytki skojarzeniowe i językowe. Jest po to, by jej skonsumowanie prowadziło do czegoś. Nie do wiedzy, ale do udoskonalenia własnego języka.

Z tego punktu widzenia Jerzy Chromik napisał nie tyle remanent, ale wzniosł literacko-dziennikarską wieżę z kości słoniowej od nowa. Skorzystał ze starych materiałów, aby przypomnieć nam, że niegdyś dziennikarstwo także stanowiło część literatury, jako

że również karmiło się językiem. Dzisiaj z reguły już tak nie jest. Dzisiaj w świecie dziennikarskiego narcyzmu nie zauważamy często, z jakiego pnia ono wyrasta. Jaki kapitał zbijają dziennikarze bez przygotowania językowego, bez warsztatu pisarskiego, bez umiejętności posługiwania się ujęciem tematu i zdaniem, która winna być u nich równie ważna jak technika lewej i prawej nogi u piłkarza. Zdanie to bowiem broń masowego rażenia.

U Jerzego Chromika tak jest. To w zasadzie nie książka, ale wykład na temat tego, jak można pisać. Jak można pójść na dowolne wydarzenie, na dowolną rozmowę, obejrzeć dowolny mecz albo starać się sprzedać czytelnikom dowolną informację i zrobić z tego małe dzieło sztuki.

Remanent pokazuje, czym jest felieton, czym różni się od eseju i dlaczego to, co dzisiaj powstaje w dziale Opinie, Reportaż czy Felieton, nigdy nie powinno być tak nazywane. A przynajmniej rzadko. W dziennikarstwie bowiem wcale „mocne” nie oznacza „dobre”.

Wnerwił mnie ten *Remanent* okropnie, zmusza mnie bowiem do narzekania na dzisiejszą młodzież, stękania i biadolenia. Ale przestań to robić w jednej chwili, gdy przeczytam materiał równie sprawnie napisany jak to, co znajduje się w tej książce. Podkreślam – nie ważny, nie mocny, nie bezkompromisowy, nie dotyczący istotnego społecznie tematu. Równie sprawnie NAPISANY.

Wtedy powiem: dziennikarstwo przetrwało jako część literatury. Jej młodsze i mniej kochane rodzeństwo, ale jednak z tej samej rodziny, którą postanowiło zdradzić na rzecz doraźnych korzyści, pobieźności, lapidarności, pośpiechu i pogardy dla języka. Rodzeństwo, w którym cnotą jest „background”, „lead”, wreszcie „tytuł” i „tagi”, a nie język, który tak bardzo odróżnia nas od zwierząt.

Radosław Nawrot, Interia

CZY MOŻNA ZGRABNIE WŁADAĆ PIÓREM, PORUSZAJĄC TRUDNE TEMATY?

Gdzie był początek spirali fałszu? Co wydarzyło się podczas meczu Igloopol – Polonia Bytom w Dębicy? Kto w środowisku sędziowskim miał pseudonim „Sindbad”? W jakich okolicznościach Marian Dziurawicz został prezesem PZPN? Ile dolarów oferowano Krzysztofowi Czernomazowiczowi za sprzyjanie gospodarzom? Dlaczego Szwed Jan Eriksson miał dobre notowania w prasie i na jakie cele przeznaczyci pieniądze najlepsi piłkarze Euro '92 według MasterCard?

**NIKT NIE PRZEDSTAWIŁ TEJ SKOMPLIKOWANEJ
MATERII W RÓWNIENIEZWYKŁY SPOSÓB
CO JERZY CHROMIK.**

Książki szukaj na www.labotiga.pl

la**botiga**.pl